

GERARD HARMES: 'EEN BEETJE VAN JE AF BIJTEN KAN GEEN KWAAD'

MET ZIJN STUDIE CULTURELE ANTROPOLOGIE HAD GERARD HARMES IN DERDEWERELDLANDEN ONTWIKKELINGSWERK KUNNEN VERRICHTEN. LIEVER WILDE HIJ ECHTER MET DE SOCIALISTISCHE PARTIJ DICHTER BIJ HUIS DINGEN TEN GOEDE VERANDEREN. SINDS DE DOCENT AARDRIJSKUNDE VORIG JAAR MET FPU GING, KAN HIJ NOG MEER TIJD BESTEDEN AAN DE ALPHENSE EN PROVINCIALE POLITIEK. ALS PLAATSELIJK SP-VOORZITTER IS ZIJN STREVEN HET PARTIJBESTUUR KWANTITATIEF EN KWALITATIEF TE VERSTERKEN, ZODAT HET IN 2010 WETHOUDERS KAN LEVEREN.

Door Jolanda van Luinen

OVER ZIJN JEUGD

Familiebanden spelen een grote rol in jouw leven, toch?

„Dat klopt. Ik kom uit een typisch rooms-katholiek gezin van acht kinderen, waarvan ik de oudste ben. Toen ik 13 was is mijn vader overleden aan een nierziekte. De broers en zussen zien elkaar nog steeds op verjaardagen en reünies. We hebben wel eens meningsverschillen, vooral over de politiek, maar dat heeft nog nooit tot een splitsing in de familie geleid. Onze voorouders hadden onderling veel minder contact. Dat weet ik door mijn stamboomonderzoek naar de familie Van Dij(c)k – dit is mijn moeders kant – en de familie Hermes/Harmes. Over allebei heb ik een boek gepubliceerd, dat teruggaat tot 1600.”

OVER DE PUBERTEIT

Jouw 'rebelse karakter' stamt dat uit jouw tienertijd?

„Nee, dat niet. Toen mijn vader ziek werd, was het voor mij als oudste juist meteen over met puberen. Voor zijn overlijden had mijn vader me op het hart gedrukt dat ik verantwoordelijkheid over het gezin had. Ik heb dat serieus opgepakt, maar ging er niet gebukt onder. Op de mulo vonden de docenten dat ik in het onderwijs moest gaan, maar ik vond de handel leuker. Zodoende ging ik bij V&D werken. Op een gegeven moment wilde ik meer, dus heb ik de hbs gevolgd en ben ik vervolgens in Leiden Culturele Antropologie gaan studeren. Daarnaast werkte ik nog bij V&D, tot ik bemerkte dat de directie een voorkeursbehandeling wilde en met twee maten mat.”

OVER WERKEN EN STUDEREN

Hoe ben je eigenlijk bij de SP betrokken geraakt?

„Het was de tijd van de demonstraties. Ik ging overal naartoe en ben op die manier de SP binnengerold. In studentenstad Leiden werd ik snel voorzitter. Dat was begin jaren '70. Ik was toen al getrouwd met Ellen. Ik heb haar in 1968 leren kennen via haar zus, die op de hbs bij mij in de klas zat. Ellen kwam op ons eindexamenfeest en de vonk sloeg over. Nadat ik een tijdje op kamers had gewoond, wilden Ellen en ik gaan samenwonen. Dat vonden de beide families 'not done'. Dus gin-

„Er zijn nog genoeg actiepunten in Alphen.”

Foto: Wil Kokelaar

gen we trouwen, echter niet in de kerk. Over familie gesproken: in mijn genealogische boeken ben ik steeds zo openhartig mogelijk geweest. Echter, op verzoek heb ik een aantal privé-zaken weg moeten laten. 'Weglaten' is ook in de politiek een veelgebruikt middel. Er wordt je niet alles verteld, dus moet je er zelf achteraan. Zoals over die 6 miljoen euro voor de Thermen. Met de SP was ik al gauw zo druk, dat ik mijn studie Culturele Antropologie vlak voor mijn kandidaats heb afgebroken. Liever wilde ik met de partij de fabrieken in, om de mensen en hun arbeidsomstandigheden te leren kennen. Ik heb me toen laten omscholen tot elektrisch lasser. Bij mijn eerste baan als lasser werd ik op de laatste dag van mijn proeftijd ontslagen, omdat ik niet snel genoeg zou werken. Zelf denk ik dat ze problemen met mij verwachtten, omdat ik SP-voorzitter was. Vanwege de cursussen die ik bij de SP gaf, kwam op een gegeven moment de gedachte boven dat het onderwijs misschien tóch leuk zou kunnen zijn. En dus heb ik het roer omgegooid: ik heb mijn kandidaats afgemaakt en ben Sociale Geografie gaan studeren.”

OVER GOEDE TIJDEN

Daarna werd je docent Aardrijkskunde. Wat sprak jou daarin aan?

„Na mijn studie ben ik in 1975 in Leiden begonnen met lesgeven. Twee jaar later ging ik op het Scala College werken; inmiddels woonden we in Alphen. Ik vond het leuk om aan pubers les te geven; ze zijn levendig, actief en tegendraads. Ik heb Aardrijkskundelessen gegeven aan mavo, havo, vwo en het voorbereidend beroepsonderwijs, en altijd geprobeerd er iets van te maken. Zo ging ik tussen 1980 en 2006

regelmatig met de leerlingen veldwerk verrichten. Daardoor snaptten zij de lesstof beter. Op het laatst vond de schoolleiding dat er teveel tijd in het veldwerk ging zitten en dat het niet uitkwam met het lesrooster. Ik heb er toen voor geknokt dat het door kon blijven gaan, maar dat is uiteindelijk niet gelukt. Soms spreek ik nog wel eens oud-leerlingen. Zij hebben er goede herinneringen aan dat we met de grondboor op stap gingen. Ook leuk was de samenwerking met andere vakken, zoals het maken van een maquette van Alphen met Handvaardigheid en de energie- en milieuprojecten met Biologie. Daarnaast had mijn vak raakvlakken met Maatschappijleer en Geschiedenis. Heel veelzijdig, dus.”

OVER JE GRENZEN KENNEN

Hoe was jouw werk voor school te combineren met de politiek?

„In 1986 kwam ik in de gemeenteraad. Dat was toen nog goed te combineren met school. Vrij krijgen voor de Algemene Beschouwingen was nooit een probleem. Pas na de privatisering in de jaren '90 ging dat de school geld kosten. En dat lieten ze me merken. Gelukkig wist ik wat mijn rechten waren. In 1995 werd ik ook voor Provinciale Staten actief. Op 12 mei 1996 ben ik erg ziek geworden. De ambulanceverpleegkundige schatte gelukkig goed in dat het cerebrale sinustrombose – een verstopte ader in de hersenen – was. Hij bracht me, maar net op tijd, bij de specialist in het Leidse Diaconessenhuis. Nadat de druk op mijn hersenen was verlicht, ben ik nog een week buiten westen geweest. Toen ik bijkwam wist ik in eerste instantie niet meer dat ik getrouwd was en kinderen had. Ook heb ik een tijdje niet goed kunnen for-

muleren en schrijven. Het napluizen van Duitse handschriften voor mijn stamboomonderzoek, bleek een goede therapie.”

„In september ben ik voorzichtig weer begonnen met werken en aan het einde van dat jaar weer fulltime. Deze periode heeft ervoor gezorgd dat ik nog bewuster in het leven sta. Ik merkte dat ik teveel deed en heb toen een aantal activiteiten afgestoten. Toch heb in ik 1998 'even' een staking georganiseerd voor alle Alphense scholen, tegen klas- en vergroting en de arbeidsomstandigheden. Ik dacht dat ik alles weer kon, maar ben er overspannen door geraakt. Voor mijn bestwil fluiten Ellen en de kinderen me sindsdien terug als ik doorschiet, ook al zijn ze heus een beetje trots op wat ik doe. Over de scholierenstakingen van laatst vind ik dat LAKS goed nadenkt en niet zomaar wat doet. Van je afbijten kan geen kwaad. Het is waar dat een groepje scholieren met eieren gooide, maar dat zie je op de laatste schooldag van eind-examenleerlingen ook. Het is maar net hoe je daar als school mee omgaat. De 1040-urenregeling gaat docenten ook aan. Zij en leerlingen hebben dezelfde belangen. Iedereen wil een goede structuur en goede werkomstandigheden op school. Docenten zouden gestimuleerd moeten worden om zich bij te scholen en daar de gelegenheid voor moeten krijgen. Ik verwacht echter dat er nog heel wat acties komen binnen het onderwijs, wil dit gebeuren.”

OVER TERUG- EN VOORUIT KIJKEN

Waar kijk jij met voldoening op terug en wat wil je nog voor Alphen bereiken?

„In Leiden voerden wij actie tegen

huurverhoging in de stadsdeel Merenwijk. Politicus Marcel van Dam is toen bij ons komen kijken, wat resulteerde in de landelijke huursubsidie. Succesvolle acties in Alphen waren die tegen de woningbouwvereniging, die geen waarborgsommen terugstortte naar huurders, en de affaire rond de vervuilde Coupépolder. Ook nu zijn er nog genoeg actiepunten. Zoals de herbouw van De Thermen, de terugkeer van ons basisziekenhuis en het realiseren van een pendeldienst tussen Alphen en het ziekenhuis in Leiderdorp. Sinds ik gestopt ben met werken, zet ik me nog meer in om mensen hiervoor in beweging te krijgen.”

OVER TOEKOMSTPLANNEN

Wat kunnen we nog van Gerard Harmes verwachten?

„Als we het hebben over de politiek: ik wil de Alphense SP-afdeling verder versterken en wethouders leveren. Er is nu nog te weinig jong volk in 'rood', terwijl je met enthousiaste jongeren veel kunt doen. Daar wil ik tijd in investeren. Ook wil ik graag tijd besteden aan ons kleinkind, dat eind maart geboren wordt. Zo'n 'verplichting' erbij vind ik helemaal niet erg. Ik kijk er juist erg naar uit.”

Naam: Gerard Harmes
Geboortedatum: 24 oktober 1946
Geboorteplaats: Den Haag
Beroep: Voormalig docent Aardrijkskunde (met FPU)
Relatie: Getrouwd met Ellen de Jong (60)
Kinderen: Zoon en dochter, binnenkort opa
Hobby's: Fietsen, de SP, stamboomonderzoek